

ЦЕЙ ПРОЕКТ
ФІНАНСУЄТЬСЯ
ПРОГРАМОЮ
ЄС LIFE

ІНФОЛИСТ

Охорона видів

Біологія осетрових Дунаю

© Copyright Hartmut Jungius / WWF-Canon

Осетрові виникли близько 200 мільйонів років тому і майже не зазнали морфологічних змін, що робить їх "живими скам'янілостями". Більшість з них має дуже довгі цикли розвитку, переносить широкий діапазон температури та солоності, стійка до природних хвижаків.

27 представників ряду осетроподібних (*Acipenseriformes*) зустрічаються в північній півкулі, населяють річки, озера та прибережні води в Європі, Азії та Америці. Осетрові відрізняються пролонгованою формою тіла та витягнутою верхньою частиною хвостового плавця, мордою в формі рострума. Вони не мають звичної нам луски, але мають по 5 рядів кісткових щитків уздовж

тіла. Осетрові можуть досягати 100-річного віку і довжини більше 4,5 м.

Міграція Дунаєм

Пять з шести видів осетрових, аборигенних для Дунайського басейну, жили в Чорному морі та заходили в Дунай для нересту. У минулому осетер російський, осетер атлантичний, шип та білуга регулярно мігрували вгору за течією, деякі до Відня та вище. Проте цей міграційний шлях був перерваний греблею "Залізних воріт" на кордоні між Сербією та Румунією. Сьогодні міграція цих видів спостерігається лише в Нижньому Дунаї. Стерлядь є переважно прісноводним і осілим видом, якщо не брати до уваги короткі нерестові міграції.

**ВАЖЛИВІ ДЛЯ
ОСЕТРОВИХ МІСЦЯ
ІСНУВАННЯ І МІГРАЦІЇ
ПОТРЕБУЮТЬ
ОСОБЛИВОГО ЗАХИСТУ**

Нерестова поведінка

Більшість видів дунайських осетрових розмножується з весни до початку літа в широкому діапазоні температур (від 6 до 25°C). Деякі раси входять у річку навесні, а деякі – восени або взимку. Риби зимової раси проводять холодний сезон в річці, зимуючи в ямах або глибших річкових вигинах.

Вони запливають далеко вгору за течією після заходу в річку. Весняні раси не зимують в річці і піднімаються в верхів'я Дунаю, коли температура стає вищою. Це не різні види, а дві форми поведінки з різними стратегіями переднерестових міграцій. Спостереження за деякими популяціями показують, що осетрові відвідують ті ж самі нерестовища кожен раз, коли вони входять у річку для нересту. «Вірність місцю» пояснюється тим, що осетри виживають у річці завдяки генетично закріпленій стратегії виживання в ранньому періоді життя, адаптованій до певного місця річки.

Життєвий цикл осетрових дуже довгий і відрізняється пізнім статевим дозріванням. Більшість самок не метають ікру щорічно, хоча окремі з них періодично це роблять.

Осетрові також мають тенденцію до гібридизації видів між собою. Це відбувається частіше у випадках, коли втрачаються нерестовища, і різні види використовують разом одні і ті ж місця, або коли один вид є рідкіснішим порівняно з іншим видом.

БІЛУГА ЗВИЧАЙНА / HUSO HUSO

ОСЕТЕР РОСІЙСЬКИЙ / ACIPENSER GULDENSTAEDETI

СЕВРНОГА ЗВИЧАЙНА / ACIPENSER STELLATUS

СТЕРЛЯДЬ ПРІСНОВОДНА / ACIPENSER RUTHENUS

ОСЕТЕР ШИП / ACIPENSER NUDIIVENTRIS

ОСЕТЕР АТЛАНТИЧНИЙ / ACIPENSER STURIO

Середовище існування

Ми мало знаємо про точне знаходження ключових місць існування осетрових в басейні Дунаю. Придатні для нерестовищ місця є життєво важливими для відтворення осетрових. Нерестовища, як правило, – це тверді поверхні, вкриті глиною, гравієм та валунами, із щілинами, в яких личинки знаходять захист від хижаків та потоків води. Розташування нерестовищ варіює залежно від гідроморфологічних характеристик різних частин ріки. Глибина води на нерестових ділянках коливається від кількох до 26 метрів, необхідна швидкість течії досить висока, що дозволяє заплідненій ікрі широко розповсюджуватися. Клейкі ікринки після розсіювання з нерестовищ осідають на дно, як правило, на грубі субстрати, де швидкість води значно нижча. Вони залишаються там, поки не перетворяться на личинок і не почнуть харчуватися.

Швидкість течії та температура води є важливими для розвитку на ранніх етапах життя осетрових. Коливання рівня води, пов'язані з управлінням потоками на гідроелектро-станціях, можуть мати негативні наслідки для нересту та відтворення дорослих риб.

Харчування

Осетрові мають тактильні вуса, розташовані поперед рота, який є протактичним: це означає, що його можна випинати назовні та вперед або вниз. Вони також мають потовщені губи. Їхні очі дуже маленькі, і вважається, що вони мало сприяють знаходженню та захопленню здобичі.

Більшість видів дунайських осетрових живиться донними безхребетними – комахами, личинками комах, кільчастими червами та молюсками, а також іноді донними рибами. Деякі види зменшують або навіть припиняють харчування під час міграції у прісній воді. Білуга – єдиний справжній хижак серед шести видів дунайських осетрових. У Чорному морі вона полює на донних та пелагічних риб, а в річці харчується прісноводною рибою.

Ця програма реалізована за підтримки Європейського Союзу. За зміст цієї публікації відповідає тільки WWF, вона не відображає поглядів Європейського Союзу.

Проект "ЖИТТЯ дунайським осетровим" має на меті зменшити надмірний вилов - головну пряму загрозу виживанню осетровим риbam в річці Дунай.

Більше інформації:
ua.danube-sturgeons.org